

YOUTH INITIATIVE FOR HUMAN RIGHTS
NISMA E TË RINJVE PËR TË DREJTAT E NJERIUT
INICIJATIVA MLADIH ZA LJUDSKA PRAVA

RAPORTI VJETOR 2020

03-05

HYRJE
KUSH JEMI NE?
MISIONI
VIZIONI

06-07

PROGRAMET TONA

- ▶ **PROGRAMI PËR TË DREJTAT E NJERIUT DHE SUNDIM TË LIGJIT**
- ▶ **PROGRAMI PËR BALLAFAQIMIN ME TË KALUARËN**
- ▶ **PROGRAMI PËR FUQIZIMIN E RINISË**

08-21

PROGRAMI I TË DREJTAVE TË NJERIUT DHE SUNDIMIT TË LIGJIT

- ▶ **TË RINJTË PËR DREJTËSI**
- ▶ **MBROJTJA E TË DREJTAVE EKONOMIKE DHE SOCIALE GJATË DHE PAS PANDEMISË SË COVID-19**
- ▶ **RRITJA E QASJES NË DREJTËSI NË NIVEL KOMUNAL**
- ▶ **DHOMAT E SPECIALIZUARA TË KOSOVËS**
- ▶ **PERSONALJA: ROMA, EGJIPTIAN DHE ASHKALI**
- ▶ **FUQIZIMI I KOMUNITETEVE, RINISË, DHE GRAVE PËR NJË SUNDIM EFEKTIV TË LIGJIT DHE QASJES NË DREJTËSI NË KOSOVË**
- ▶ **RRJETI POLITIK I RINISË**

23-26

PROGRAMI PËR BALLAFAQIMIN ME TË KALUARËN

- ▶ **DIALOGU RINOR I KOSOVËS**
- ▶ **KAMPANJA VETËDIJËSUESE PËR PARIMET PËR BALLAFAQIMIN ME TË KALUARËN**

27-32

PROGRAMI PËR FUQIZIMIN E RINISË

- ▶ **NXITJA E QASJEVE TË REJA PËR PAJTIMIN E RINISË**
- ▶ **BAZA E PËRBASHKËT, E ARDHMJA E PËRBASHKËT**
- ▶ **ARTISTËT E RINJË PËR NDRYSHIM**
- ▶ **SHKOLLAT KAMPIONE PËR NDRYSHIME SOCIALE**

33-41

AKSIONET RRUGORE

- ▶ DITA E KUSHTETUTËS (PRILL)
- ▶ NË TERRIN E TË PAGJETURVE - NDALI DRITAT PËR 2 MINUTA (PRILL)
- ▶ 25 VJETORI I GJENOCIDIT TË SREBRENICËS (KORRIK)
- ▶ DITA NDËRKOMBËTARE E VIKTIMAVE TË ZHDUKURA ME DHUNË (GUSHT)
- ▶ DITA NDËRKOMBËTARE E PAQES - SY-MSHELË NË "PAQE" (SHTATOR)
- ▶ JAVA E TË DREJTAVE TË NJERIUT 2020 (DHJETOR)
- ▶ DITA NDËRKOMBËTARE KUNDËR KORRUPSIONIT (DHJETOR)
- ▶ DITA NDËRKOMBËTARE E TË DREJTAVE TË NJERIUT (DHJETOR 10)

42-45

PROTESTAT

- ▶ PROTESTA KUNDËR DHUNËS
- ▶ KUNDËR DRAFT LIGJIT PËR VLERAT E LUFTËS SË UÇK-së
- ▶ KUNDËR DEKLARATAVE HOMOFOBIKE

46-47

AKTIVITETE SHITESË

- ▶ FESTIVALI MIRËDITA, DOBAR DAN! (MAJ - QERSHOR)
- ▶ JAVA E KRENARISË (TETOR)

48-49

STAFI YNË

STATISTIKAT VJETORE 2020

HYRJE

KUSH JEMI NE?

Nisma e të Rinjve për të Drejtat e Njeriut (YIHR) u krijua fillimisht si një organizatë joqeveritare rajonale në 2003, e cila më vonë u shndërrua në një rrjet rajonal të organizatave në Kosovë, Serbi, Mal të Zi, Bosnjë dhe Hercegovinë dhe Kroaci.

Për mbi 15 vjet, Nisma e të Rinjve për të Drejtat e Njeriut - Kosovë (YIHR KS) ka punuar me sukses në mbrojtjen dhe promovimin e të drejtave të njeriut dhe vlerave demokratike jo vetëm në Kosovë, por edhe në rajon.

Në veçanti, YIHR KS është përqendruar në proceset e ballafaqimit me të kaluarën, mbrojtjen dhe promovimin e të drejtave të njeriut, dhe fuqizimin e rolit të të rinjve në nivel lokal dhe rajonal.

Meqenëse roli dhe ndikimi i Nismës si dhe konteksti shoqëror po ndryshojnë në vazhdimësi, misioni kryesor i Nismës mbetet i rëndësishëm edhe sot.

VIZIONI

Një shoqëri e lirë, e barabartë dhe e drejtë, ku të gjithë njerëzit mund të realizojnë potencialin e tyre të plotë.

MISIONI

YIHR KS promovon, mbron dhe avokon për të drejtat e njeriut, ballafaqimin me të kaluarën, sundimin e ligjit dhe vlerat qytetare si parime fundamentale të një shoqërie të lirë, të përgjegjshme dhe progresive.

Duke mbajtur parasysh vështirësitë që kemi përjetuar të gjithë vitin e kaluar me pandeminë COVID-19, YIHR KS bashkëndien me të gjithë ata që kanë vuajtur nga humbjet dhe efektet e një situatë të tillë fatkeqe në të gjithë botën. Ne jemi mirënjohës më shumë se kurrë për punën e punëtorëve në vijën e parë të frontit dhe kontributin e tyre në mbajtjen nën kontroll të kësaj situatë.

Ishte e një rëndësie të jashtëzakonshme për ne si shoqëri civile që edhe pse në rrethana të tilla pandemie, ne vijuan të forcojmë fokusin tonë tek rinia, të drejtat e njeriut dhe ballafaqimi me të kaluarën.

Megjithëse puna jonë ishte e kufizuar për shkak të pandemisë, përsëri me këmbëngulje dhe përkushtim të madh ne arritëm të përshtatemi me situatën e re në mënyrë që të mund të vazhdonim punën tonë. Çdo i/e ri/e kishte mundësinë të vazhdonte të mësonte dhe të merrej me temat e të drejtave të njeriut, sundim të ligjit dhe trajtimit i së kaluarës përmes punëtorëve tona në internet, uebinarëve, programit të shkëmbimit të të rinjve, etj.

Ne e vlerësojmë thellësisht mbështetjen e aktivistëve, të rinjve, donatorëve dhe partnerëve të tjerë gjatë gjithë këtyre kohërave të vështira. Ne zotohemi të vazhdojmë përtej misionit tonë pa marrë parasysh rrethanat, për të vazhduar t'i drejtohemi të rinjve në mënyrat më inovative dhe tërheqëse, gjatë gjithë kohës duke marrë masa paraprake për të mbështetur mirëqenien e të gjithëve.

PROGRAMET TONA

Programi për Ballafaqimin me të kaluarën

YIHR KS do të vazhdojë të kontribuojë duke krijuar dhe mirëmbajtur platforma për t'u ballafaqimin me të kaluarën, si dhe iniciativa për ndërtimin e paqes në të gjithë rajonin. Ky program do të përqendrohet në mbështetjen e iniciativave dhe ngritjen e vetëdijes tek njerëzit, veçanërisht tek të rinjtë, për të kaluarën e afërt në Kosovë në veçanti dhe në Ballkan më gjerësisht. Ne synojmë të ndërtojmë dhe ruajmë kujtesën kolektive dhe të kontribuojmë në proceset e ndërtimit të paqes.

Programi për Të Drejtat e Njeriut dhe Sundim të Ligjit

YIHR KS mbetet një organizatë lidere në fushën e të drejtave të njeriut në Kosovë. Që nga viti 2004, YIHR KS ka punuar në monitorimin, dokumentimin dhe raportimin mbi shkeljet e të drejtave të njeriut, zbatimin e ligjeve dhe funksionimin e mekanizmave të mbrojtjes së të drejtave të njeriut. Kështu, YIHR KS synon të vazhdojë të jetë një mbrojtës dhe promovues aktiv i të Drejtave të Njeriut në Kosovë dhe në rajon.

Programi për Fuqizimin e Rinisë

YIHR KS beson në fuqinë e të rinjve si qytetarë të përgjegjshëm dhe aktivë në ndërtimin e një shoqërie të përgjegjshme dhe të prosperuar. Prandaj, fokusi kryesor i këtij programi është i dyfishtë. Së pari, është të fuqizojmë të rinjtë për t'u bërë pjesëmarrës aktivë në jetën shoqërore dhe politike në nivelin lokal, kombëtar, rajonal dhe global përmes arsimit. Së dyti, ne synojmë të forcojmë kapacitetet e të rinjve në angazhimin, mbrojtjen dhe avokimin e të drejtave të njeriut për të gjithë në procesin e ballafaqimit me të kaluarën.

AKTIVITETET E BAZUARA NË PROGRAME

PROGRAMI I TË DREJTAVE TË NJERIUT DHE SUNDIMIT TË LIGJIT

Projekti TË RINJTË PËR DREJTËSI

Të Rinjtë për Drejtësi është një projekt i mbështetur nga Departamenti i Shtetit i Shteteve të Bashkuara/INL që u implementua në rajonet e Prishtinës, Gjakovës, Pejës, Ferizajt gjatë vitit 2020. Qëllimi i këtij projekti është të fuqizojë të rinjtë që të jenë aktivë në sektorin e drejtësisë në Kosovë.

Projekti Të Rinjtë për Drejtësi deri më tani ka angazhuar më shumë se 1600 të rinj nga komunitete të ndryshme në dymbëdhjetë komuna. Gjatë kësaj kohe, ne kemi mbuluar disa çështje të rëndësishme për shoqërinë kosovare siç janë ngritja e vetëdijes për informacionin e duhur për qytetarët, vendosja dhe mirëmbajtja e një procesi dialogu midis institucioneve gjyqësore dhe qytetarëve, dhe ndërtimi i kapaciteteve profesionale për juristët e rinj.

Programi i Edukimit Ligjor:

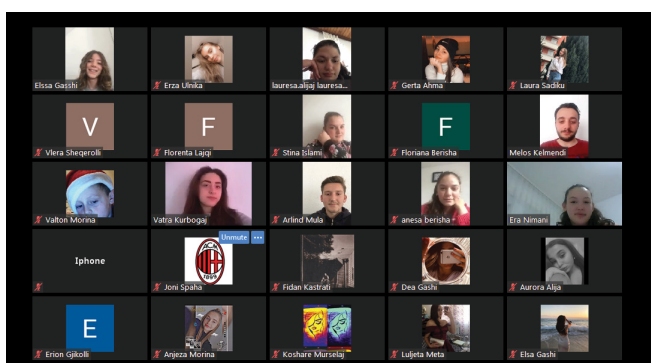
Programi i Edukimit Ligjor aktualisht po përdoret si pjesë e programit të arsimit ligjor YIHR KS me studentë të shkollës së mesme dhe universitare nga pjesë të ndryshme të Kosovës. Terminologjia ligjore e programit iu ka përshtatur të gjithë studentëve të shkollës së mesme dhe universitetit, dhe një ekspert është zgjedhur për të rishikuar programin nga një perspektivë pedagogjike. Ne kemi marrë reagime nga studentë të shkollave të mesme, të cilët e cilësuan programin të kuptueshëm dhe jashtëzakonisht informues. Në mënyrë që të testojmë njohuritë e të rinjve mbi temat e përfshira në Programin e Edukimit Ligjor, projekti ynë ka përfshirë një test të shkurtër vlerësimi në fund të programit.

Platforma “E Drejta Jem”:

Platforma “E Drejta Jem” ofron informacion dhe mjete lehtësisht të arritshme për të gjithë të rinjtë dhe qytetarët e tjerë në lidhje me institucionet gjyqësore, qasjen në drejtësi, të drejtat e njeriut dhe informacione relevante lidhur me sektorin e drejtësisë në Kosovë. Për ta bërë platformën më të arritshme për qytetarët, projekti do të zhvillojë platformën në një aplikacion Android dhe iOS. Platforma ka shërbyer gjithashtu si një mjet ku qytetarët kanë raportuar raste të shkeljes së ligjit, gjetur përgjigje në pyetje të ndryshme në lidhje me procedurat ligjore dhe procedurat e tjera brenda institucioneve të Kosovës. Ekipi ynë u ka drejtuar të gjitha raportet institucioneve përkatëse dhe ka mbajtur kontakte me këto institucione për të qenë të informuar për masat që po merren.

Ligjerata për Drejtësi:

Me qëllim që të sigurimit të informacionit për të rinjtë mbi konceptet e drejtësisë si të drejtat e njeriut, qasja në drejtësi, institucionet e sistemit të drejtësisë, mekanizmat e përgjegjësisë dhe reforma, projekti ka dhënë një total prej 55 ligjeratash të drejtësisë për nxënësit e shkollave të mesme dhe studentë universitarë në rajonet e Prishtinës, Pejës, Gjakovës dhe Ferizajt me gjithsej 1,038 pjesëmarrës. Për shkak të pandemisë COVID-19, projekti ka virtualizuar shumicën e ligjeratave të drejtësisë dhe në periudhën prill - dhjetor ka organizuar 49 ligjerata drejtësie në internet, ndërsa 6 ligjerata janë mbajtur personalisht me shkolla të mesme dhe universitete, ku më shumë se 1.000 studentë kanë marrë pjesë dhe janë informuar në lidhje me të drejtat e njeriut dhe institucionet e drejtësisë në Kosovë. Deri më tani, YIHR KS ka mbajtur 43 ligjerata të drejtësisë në shkollat e mesme dhe 10 ligjerata në universitete në rajonet përkatëse.

Memorandume mirëkuptimi me universitetet publike:

YIHR KS ka nënshkruar memorandume mirëkuptimi me universitetet në rajonet e synuara, përkatësisht Universitetin "Haxhi Zeka" në Pejë, Universitetin "Fehmi Agani" në Gjakovë dhe "Universitetin e Shkencave të Zbatuara" në Ferizaj. Bashkëpunimi u shtri në organizimin e ligjeratave të drejtësisë në universitete dhe shkolla të mesme, dhe angazhimin e të rinjve nga komunat përkatëse në aktivitetet e Të Rinjtë për Drejtësi.

Trajnimi i Studentëve të Drejtësisë:

YIHR KS organizoi aktivitetin e Trajnimit të Studentëve të Drejtësisë, ku 20 studentë të drejtësisë nga rajone të ndryshme u trajnuan për çështjet e të drejtave të njeriut dhe qasjes në drejtësi, dhe u siguruan informacione mbi institucionet përkatëse gjyqësore. Aktiviteti tre-ditor u zhvillua nga një avokat profesionist që përgatiti pjesëmarrësit të mbajnë ligjerata të drejtësisë në shkollat e mesme dhe universitetet dhe u ofroi atyre informacion në lidhje me strukturën e institucioneve gjyqësore në Kosovë. Aktiviteti gjithashtu konsistoi në të mësuarit rreth të drejtave të njeriut të garantuara me Kushtetutë, dhe disa prej çështjeve historike të Gjykatës Kushtetuese të Kosovës dhe Gjykatës Evropiane të të Drejtave të Njeriut. Ditën e fundit të aktivitetit, studentët u trajnuan për të dhënë një prezantim mbi materialin arsimor juridik.

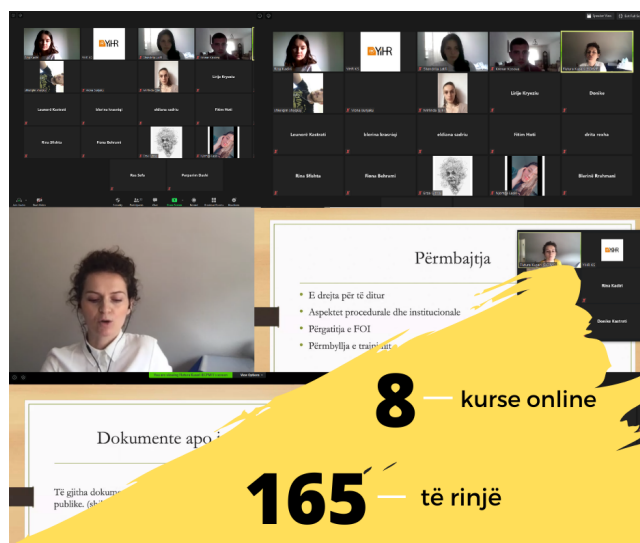

Themelimi i partneritetve lokale:

Për të zgjeruar bashkëpunimin me organizata, misioni i të cilave është në përputhje me qëllimin e projektit Të Rinjtë për Drejtësi, YIHR KS nënshkroi memorandume mirëkuptimi me "Syri i Vizionit" në Pejë, "INPO" në Ferizaj dhe "Rinia Aktive e Gjakovës" në Gjakovë. Ne kontraktuam një koordinators lokal nga secila organizatë për t'u angazhuar në organizimin e ligjeratave të drejtësisë në kuadër të projektit Të Rinjtë për Drejtësi, për të mbështetur organizatat bazë dhe për të bashkëpunuar në zbatimin e aktiviteteve.

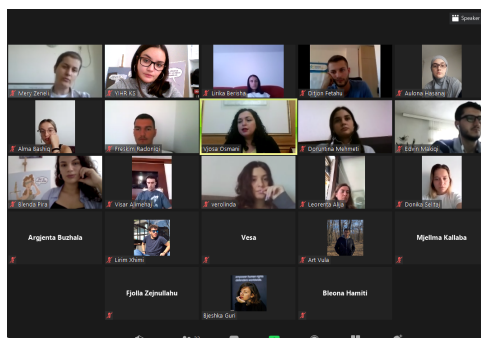
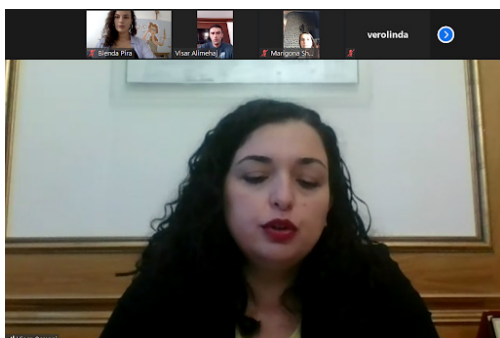
Kurse në internet:

YIHR KS ka organizuar 8 Kurse Online me temë "E drejta e qasjes në dokumente publike, llogaridhënia dhe transparenca e institucioneve publike". Me një trajner profesionist mbi këtë temë, projekti arriti në 165 pjesëmarrës. Qëllimi i informimit të një pjese të gjerë të popullsisë me të drejtën e qasjes në dokumente publike, kornizën ligjore, mënyrën e paraqitjes së një kërkesë për qasje në dokumente publike, dhe gjithashtu sesi ushtrimi i kësaj të drejte ndikon në përgjegjësinë dhe transparencën e institucionit publik, një video informuese mbi këtë temë u regjistrua dhe u publikua në platformën e Drejta Jem dhe në faqen e YIHR KS.

Shkolla Alternative për të Drejtat e Njeriut:

Shkolla Alternative për të Drejtat e Njeriut 2020 mbledhi një grup prej 26 studentësh të rinj nga rajone, universitete dhe etni të ndryshme. Aktiviteti u zhvillua në internet nga 20 - 30 korrik 2020. Një total prej 12 takimesh, të përbëra nga 5 leksione dhe 7 folës të ftuar u mbajtën me një fokus në temën e të drejtave të njeriut dhe legjislacionit të Kosovës, pjesëmarrjen e të rinjve në proceset e vendimmarrjes në Kosovë, çështjet e barazisë gjinore, të drejtat e komuniteteve jo-shumicë në Kosovë, dhe proceset e ndërtimit të paqes në Kosovë. Shkolla Alternative mundësoi që studentët të rrisin njohuritë e tyre mbi këto tema, të takojnë aktivistë të shoqërisë civile dhe të diskutojnë mbi praktikën e temave të ndryshme në lidhje me të drejtat e njeriut në Kosovë.

Gjykimet e simuluar lokale:

Aktiviteti i gjykimve të simuluar lokale u organizua në rajonin e Prishtinës, Gjakovës, Pejës dhe Ferizajt ku të rinjtë morën pjesë në një trajnim tre-ditor dhe mësuan për rolet kryesore në një seancë gjyqësore duke përfshirë rolin e një gjykatësi, një prokurori, dhe një avokati. Gjatë këtij aktiviteti, më shumë se 100 pjesëmarrës patën mundësinë të mësojnë më shumë rreth sistemit gjyqësor, procedurave dhe rolit të sektorëve të ndryshëm të institucioneve gjyqësore. Aktiviteti mundësoi që pjesëmarrësit të njihen me legjislacionin në fuqi në Kosovë dhe të simulojnë rolin e avokatit, gjyqtarit dhe prokurorit në një seancë gjyqësore.

Fushata me video të shkurtra për promovimin e qasjes në drejtësi:

Në mënyrë që të promovohet qasja në drejtësi dhe për të arritur një audiencë më të gjerë përmes mediave sociale, YIHR KS zhvilloi 3 fushata me video të shkurtra. 2 videot e para përçojnë mesazhin mbi të drejtën e dinjitetit, të drejtën për martesë dhe të drejtat e komunitetit LGBTI+. Videoja e shpërndarë brenda Javës së të Drejtave të Njeriut trajton të drejtën e tubimit dhe tenton të përhapë shpresë gjatë pandemisë COVID-19. Videot u shpërndanë në mediat sociale YIHR KS dhe u transmetuan në kanalet televizive të Kosovës.

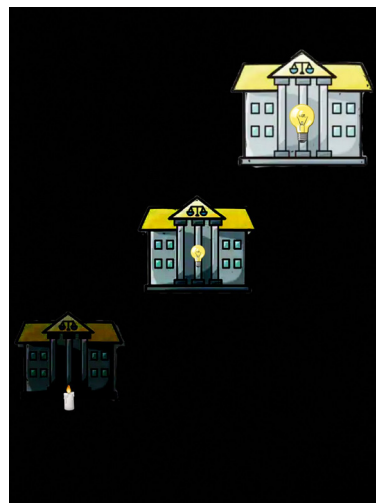
Muralet e Drejtësisë:

Gjashtë murale të drejtësisë u përdorën si një mënyrë inovative, kreative dhe e qëndrueshme për të përcjellë tek të rinjtë mesazhe mbi rëndësinë e të drejtave të tyre, qasjen në drejtësi dhe për të inkurajuar të rinjtë të kërkojnë drejtësi. Muralet u krijuan në gjashtë shkolla të mesme në rajonin e Prishtinës, Gjakovës, Pejës dhe Ferizajt dhe u vendosën në një lokacion me shikueshmëri më të lartë nga studentët dhe qytetarët e tjerë. Këto murale po kontribuojnë që shkollat të bëhen më të mira, më kreative dhe me mjedise më tërheqëse për studentët.

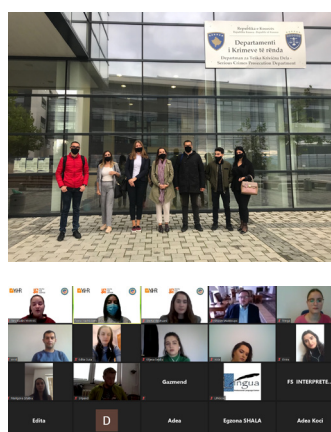
Pikturimi i Drejtësisë:

Në mënyrë që të përmirësojë mendimin kritik të të rinjtë në Kosovë për të drejtat e njeriut dhe institucionet gjyqësore, YIHR KS organizoi konkursin e Drejtësisë në Fotografi. Studentët e shkollave të mesme dhe universiteteve patën mundësinë të aplikojnë me veprat e tyre origjinale të artit për të pasqyruar sistemin e drejtësisë në Kosovë dhe të drejtat e njeriut në një mënyrë kreative. Bazuar në konceptet, kreativitetin dhe origjinalitetin e tyre, u përzgjedhën tre vepra arti dhe për fituesit u ndanë çmime .

Programi i praktikës:

Programi i praktikës ka angazhuar 30 studentë të drejtësisë nga universitete private dhe publike me Gjykatat Themelore të Kosovës në rajonin e Prishtinës, Pejës, Gjakovës dhe Ferizajt. 20 praktikantë filluan praktikën e tyre gjashtëmujore në qershor 2020, ndërsa 10 praktikantë në tetor 2020. Programi i praktikës synoi të rrisë kapacitetet profesionale të studentëve në mënyrë që ata të jenë në gjendje të kontribuojnë në rritjen e qasjes në drejtësi. Praktikantët kanë qenë të përfshirë në departamente të ndryshme në Gjykatën Themelore të Prishtinës, Gjykatën Themelore të Gjakovës, Gjykatën Themelore të Pejës dhe Gjykatën Themelore të Ferizajt, ndërsa kanë marrë pjesë gjithashtu në seanca gjyqësore dhe hartimin e dokumenteve të ndryshme ligjore. Shumë praktikantë kanë raportuar në platformën e Drejta Jem në lidhje me rastet e shkeljes së ligjit, ndërsa projekti ynë i ka adresuar këto raporte pranë institucioneve përkatëse. 20 praktikantë tashmë kanë përfunduar praktikën e tyre gjashtëmujore dhe në një ceremoni online në 17 Dhjetor 2020 janë çertifikuar për pjesëmarrjen e tyre në Programin e Praktikës.

Dita e Gjykatës së Hapur:

Gjatë Marsit 2020, YIHR KS organizoi një vizitë në Gjykatën Themelore të Prishtinës me 27 nxënës të shkollave të mesme nga komuna e Fushe Kosovës. Për shumicën e studentëve, ishte hera e parë që kishin qenë në një sallë gjyqi. Pasi vizituan ndërtesën e gjykatës, studentët u mbledhën në një sallë për të diskutuar me një trup gjykues të përbërë nga gjyqtarja Fatime Dermaku, prokurorja Ilirjana Qollaku dhe avokatja Merita Stublla Emini, të cilët ndanë me studentët informacione për profesionet e tyre dhe sfidat e sistemit të drejtësisë në Kosovë. Studentët ishin të interesuar në procedurat gjyqësore, ndihmën juridike falas, deliktuencën e të miturve dhe shumë tema të tjera.

Programi i Monitorimit të Gjykatës:

Në kuadër të Programit të Monitorimit të Gjykatës gjatë Tetorit 2020, 40 studentë të drejtësisë ishin të angazhuar si vëzhgues të seancave gjyqësore në Gjykatën Themelore në Prishtinë, Gjykatën Themelore në Gjakovë, Gjykatën Themelore në Pejë dhe Gjykatën Themelore në Ferizaj. Qëllimi i programit ishte rritja e njohurive dhe aftësive të të menduarit kritik të studentëve dhe rritja e transparencës dhe llogaridhënies së institucioneve gjyqësore. Programit të Monitorimit të Gjykatës i parapriu një trajnim në të cilin të rinjtë fituan njohuri në lidhje me monitorimin e sistemit gjyqësor, hyrjen në sistemin e drejtësisë, përgatitjen e raporteve dhe kërkimin e qasjes në dokumente publike. Përveç gjithsej 400 seancave të monitoruara, secili student pjesëmarrës në këtë program paraqiti një kërkesë për qasje në dokumente publike për raste të caktuara për të cilat kishin interes.

Gjykimi i Simuluar:

Projekti nga 21 - 23 nëntor 2020 mbledhi 30 studentë të drejtësisë dhe të sapodiplomuar të drejtësisë nga universitete publike dhe private në të gjithë Kosovën në aktivitetin e Gjykimit të Simuluar në nivel kombëtar. Aktiviteti tre-ditor u ofroi pjesëmarrësve informacion mbi çështje që lidhen me sektorin e drejtësisë siç janë të drejtat, qasja në drejtësi, mekanizmat e llogaridhënies dhe institucionet e drejtësisë. Në ditën e fundit të Gjykimit të Simuluar, pjesëmarrësit morën rolet e tyre të caktuara të gjyqtarit, prokurorit dhe avokatit në një seancë gjyqësore të simuluar.

Projekti

MBROJTJA E TË DREJTAVE EKONOMIKE DHE SOCIALE GJATË DHE PAS PANDEMISË SË COVID-19

Mbrojtja e të drejtave ekonomike dhe sociale gjatë dhe pas pandemisë COVID-19 është një projekt i mbështetur nga UNMIK i cili filloi në tetor 2020 dhe po vazhdon tutje.

Qëllimi kryesor i këtij projekti është të fuqizojë pjesëmarrësit të ngriten për të drejtat e njeriut të kolegëve të tyre nga komunitete të ndryshme, dhe në këtë mënyrë të kontribuojnë në ndërtimin e besimit dhe pajtimin përmes aktiviteteve interaktive dhe inovative për të drejtat e njeriut, përfshirë të drejtat ekonomike dhe sociale.

RRITJA E QASJES NË DREJTËSI NË NIVEL KOMUNAL

Rritja e Qasjes në Drejtësi në Nivel Komunal është një projekt 12-mujor i mbështetur nga Departamenti i Shtetit i Shteteve të Bashkuara / INL që **synon të përmirësojë qasjen në drejtësi në nivelin lokal duke aktivizuar dhe përfshirë të rinjtë dhe organizatat bazë si promovues të sundimit të ligjit dhe demokracisë.** Lidhur me bashkëpunimin me organizatat bazë, YIHR KS ka krijuar një skemë të nën-granteve duke zgjedhur 5 OJQ lokale që do të zbatojnë aktivitete të ndryshme brenda fushës së projektit.

Trajnimi i zyrtarëve komunalë:

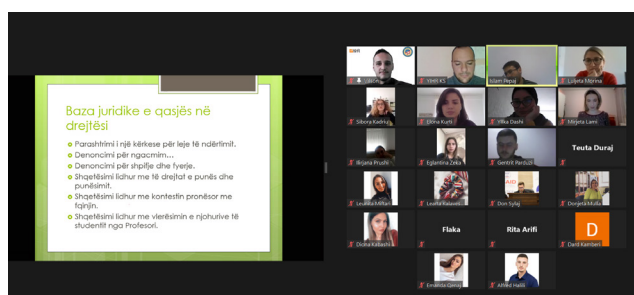
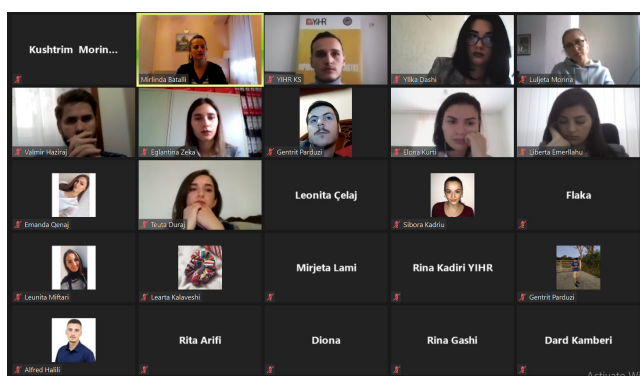
Trajnimi i zyrtarëve të administratës komunale është aktiviteti i parë brenda projektit për sa i përket implementimit. Ky trajnim kishte për qëllim rritjen e efikasitetit, transparencës, llogaridhënies dhe profesionalizmit të shërbimeve ligjore brenda administratave komunale përmes mbështetjes profesionale për nëpunësit civilë të komunave nga 7 rajonet më të mëdha në Kosovë.

Ky aktivitet u zbatua në tetor 2020, i organizuar vetëm nga ekipi YIHR KS, dhe zgjati 4 ditë pune. Kishte 20 përfitues nga rajonet e përmendura që thelluan njohuritë e tyre dhe rritën aftësitë e tyre nga kjo veprimtari.

Klinika Kushtetuese dhe Administrative:

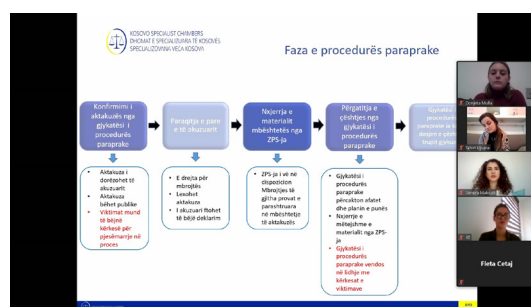
Klinika Kushtetuese dhe Administrative është duke u implementuar në koordinim me Institutin Kërkimor për Studime Ligjore - Fakulteti i Drejtësisë, Universiteti i Prishtinës. Ky aktivitet synon të forcojë kapacitetet profesionale të juristëve të rinj të ardhshëm përmes leksioneve javore praktike me ekspertë vendas në fushën e së drejtës administrative dhe kushtetuese. 25 studentë universitarë dhe pasuniversitarë dhe të sapodiplomuar të drejtësisë kanë marrë pjesë në këto leksione virtuale që nga nëntori. Në vitin 2020, u mbajtën 8 nga 16 ligjerata. Aktiviteti filloi me konceptet themelore të së drejtës administrative për të vazhduar më pas me proceset fillestare të vendimmarrjes në nivelin lokal, rishikimin hierarkik dhe së fundmi me rishikimin gjyqësor të vendimeve të administratës lokale.

Projekti

DHOMAT E SPECIALIZUARA TË KOSOVËS

YIHR KS organizoi 9 ligjërata me më shumë se 190 të rinj nga e gjithë Kosova në mënyrë që t'u sigurojë atyre informacion të plotë në lidhje me mandatin dhe kompetencat e Dhomave të Specializuara të Kosovës në mënyrë që të zbërthejnë të gjitha mitet rreth saj. Të gjitha ligjëratat u ndihmuan nga ekipi i YIHR KS në prani të përfaqësuesve të Dhomave të Specializuara të Kosovës nga Haga. Leksionet u mbajtën me studentë të shkollave të mesme dhe universitare të rajoneve të ndryshme të Kosovës. Gjatë ligjëratave u tregua interes i veçantë për mandatin dhe kompetencat e Dhomave, që do të thotë se ekziston një nevojë e konsiderueshme për aktivitete të tilla në të ardhmen.

Projekti Personalja: Roma, Egjiptian dhe Ashkali u zbatua në partneritet me KultPlus nga maji deri në dhjetor 2020 dhe u mbështet nga Bashkimi Evropian në Kosovë. **Qëllimi kryesor i projektit ishte rritja e raportimit për shkeljet e të drejtave të njeriut për komunitetet jo-shumicë (romë, ashkali dhe egjiptian) në mediat masive.** Me rritjen e shpejtë të raportimit për këto komunitete, është arritur një përparim i jashtëzakonshëm në raportim, një ndryshim i perspektivës për grupet e marginalizuara në Kosovë dhe anëmbanë, si dhe mundësia e arritjes së këtyre tre komuniteteve në ligjërimin publik dhe mediat.

Punëtorja për Storytelling:

Punëtorja e tregimit u mbajt me më shumë se 17 gra dhe gra të reja nga komunitetet rom, ashkali dhe egjiptian nga komuna të ndryshme të Kosovës në tetor 2020. Punëtorja u dha pjesëmarrësve mundësinë për të mësuar më shumë rreth teknikave të tregimit, me qëllim të fuqizohen, të ndajnë historitë e tyre dhe të flasin për përvojat që kanë ndikuar në jetën e tyre. Pjesëmarrësit ngritën çështjet e vuajtjeve të tyre gjatë luftës së fundit në Kosovë, martesat e hershme, varfërinë dhe traditat. Ata kishin vetëbesim të ndajnë historitë e tyre për artikuj gazetareskë, dy prej të cilave janë botuar në platformën Muzeu Virtual i Refugjatëve dhe një histori e botuar nga KultPlus.

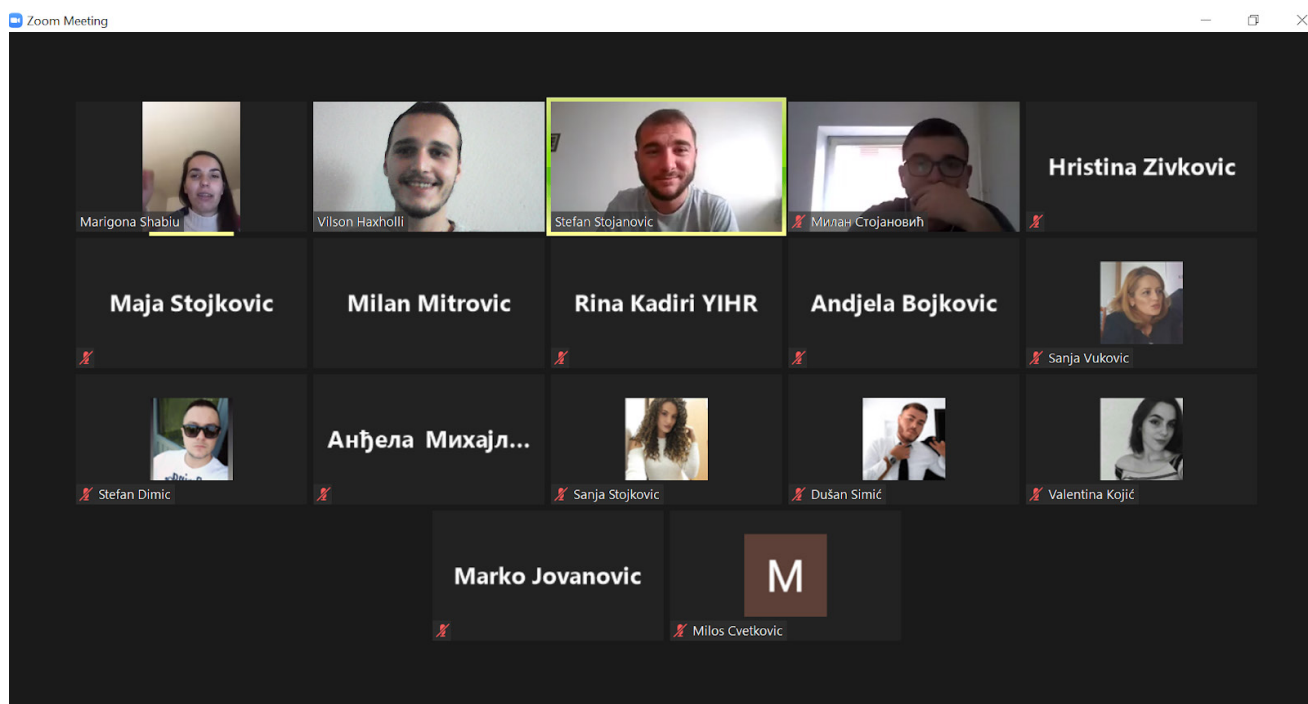

FUQIZIMI I KOMUNITETEVE, RINISË, DHE GRAVE PËR NJË SUNDIM EFEKTIV TË LIGJIT DHE QASJES NË DREJTËSI NË KOSOVË

Ky është një projekt arsimor pesë-mujor i zhvilluar nga YIHR KS në bashkëpunim me OJQ Njohuri Sociale për Llogaridhënie dhe Transparencë të Vërtetë - SOKRAT dhe mbështetur nga UNDP Kosovë.

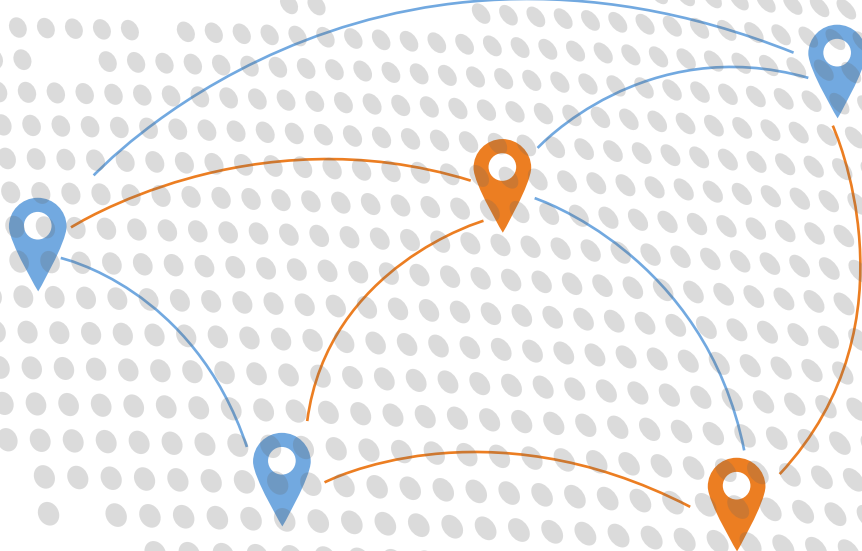
Webinaret: Të Rinjtë si Mbrojtës të të Drejtave të Njeriut:

Në Dhjetor 2020 kemi mbajtur dy uebinarë interaktivë me 34 të rinj nga komuniteti Serb me synim t'i informojnë ata për të drejtat e njeriut dhe posaçërisht të drejtat e komuniteteve jo-shumicë në Kosovë. Përmes diskutimit në grup, këto uebinarë kanë ndihmuar pjesëmarrësit të fitojnë informacion mbi të drejtat e tyre dhe të zhvillojnë më tej njohuritë e tyre se si ta bëjnë shoqërinë sa më përfshirëse të jetë e mundur. Për më tepër, përmes uebinarëve të rinjtë patën mundësinë të përmirësojnë aftësitë e tyre të të menduarit kritik dhe të bëhen qytetarë aktivë në mbrojtjen e të drejtave të njeriut.

The Political Youth Network (PYN) is an international network of youth organizations that operate as part of 31 political parties in **Bosnia and Herzegovina, Croatia, Kosovo, Montenegro, and Serbia**. This youth network was established by the Founding Conference in Zagreb, held on March 29 and 30, 2014.

During 2020, PYN organized a training on the topic of public speaking and public appearance. The training took place via the ZOOM platform on September 24 and was conducted by The HORKA Public Relations Agency from Croatia.

PROGRAMI PËR BALLAFAQIMIN ME TË KALUARËN

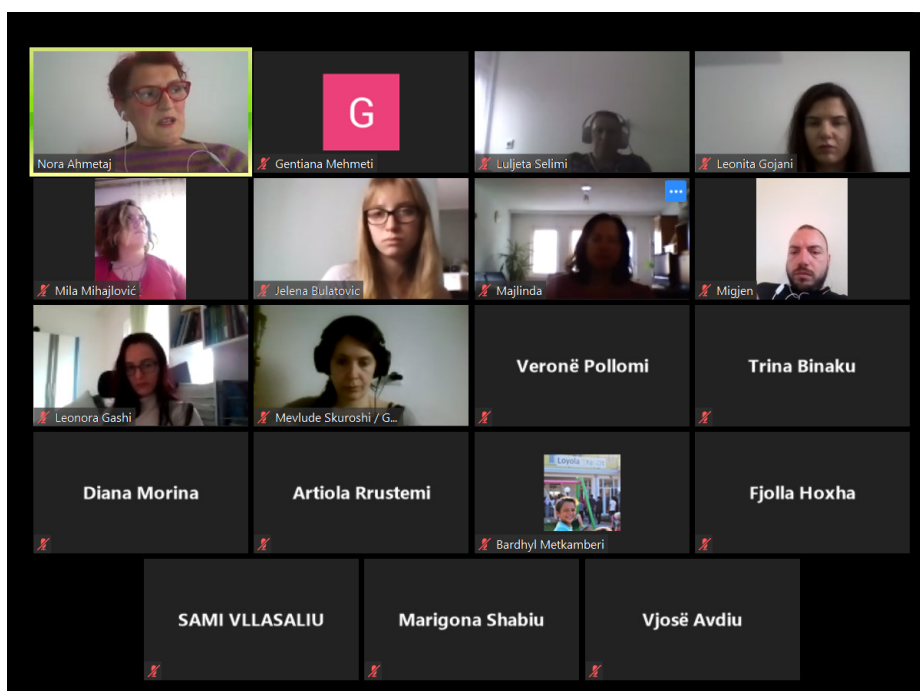
Projekti

DIALOGU RINOR I KOSOVËS

Dialogu Rinor i Kosovës është një projekt 30-mujor me qëllimin kryesor për të fuqizuar të rinjtë të marrin pjesë në mënyrë aktive në trajtimin e të kaluarës dhe proceset e pajtimit në Kosovë duke inkurajuar komunikimin, bashkëveprimin dhe bashkëpunimin ndëretnik, adresimin e interesave të përbashkëta, ndërtimin e besimit dhe promovimin e mirëkuptimit të ndërsjellë dhe qëndrimeve pozitive.

Trajnim për ngritjen e kapaciteteve për përfaqësuesit e OJQ-ve:

Trajnimi u mbajt në prill të vitit 2020. Marijana Toma ishte trajnere, një nga ekspertet më të shquara për drejtësinë tranzicionale dhe ballafaqimin me të kaluarën në Ballkan. Së bashku me trajneren, ne përpiluan një axhendë ndërvepruese 5-ditore që përfshinte një metodologji se si të realizohet më mirë trajnimi në internet në mënyrë që 20 pjesëmarrësit të kuptojnë rëndësinë e trajtimit të çështjeve të trajtimit të së kaluarës dhe drejtësisë tranzicionale. Ne kemi pritur aktivistë të njohur të Drejtësisë Tranzicionale në Kosovë si folës. Përveç leksioneve me Marijana Toma, kemi pasur dy ushtrime në grupe, njëra ku pjesëmarrësit kanë menduar në grupe rreth ideve të projekteve për t'u marrë me të kaluarën dhe tjetra që përfshinte Simulimin e Komisioneve të së Vërtetës.

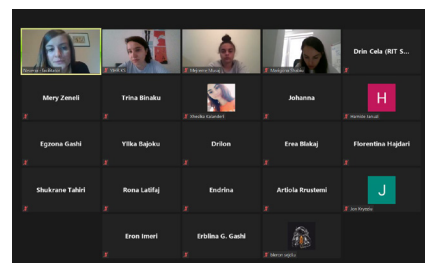
Skema e Granteve të Vogla:

Pas thirrjes së parë të hapur për Skemën e Granteve të Vogla, e cila u publikua gjatë qershorit të vitit 2020, YIHR KS me mbështetjen e USAID, siguroi 3 grante për 3 OJQ partnere që punojnë së bashku drejt rritjes së bashkëpunimit dhe komunikimit midis të rinjve nga sfera të ndryshme në Kosovë, me një fokus të veçantë tek të rinjtë nga komunitetet shqiptare dhe serbe. Nën-përfituesit e granteve u zgjodhën bazuar në një përzgjedhje të kriterëve të pranueshmërisë, dhe një kontroll administrativ të sfondit të përshkruar në Kërkesën për Aplikime (RFA). RFA siguroi informacion të detajuar në lidhje me procesin e aplikimit për Skemën e Granteve të Vogla. Duke filluar partneritetin midis OJQ-ve lokale, Skema e Granteve të Vogla synon të rrisë bashkëpunimin midis OJQ-ve që veprojnë në Kosovë përmes implementimit të projekteve të përbashkëta. Grantet e shpërndara barazojnë një shumë prej \$ 10,000, ku organizatat partnere përdorin buxhetin e lartpërmendur për të zbatuar projekte të vjetra tre deri në gjashtë muaj brenda Kosovës. Pesë (5) sesione informuese u organizuan për çdo palë të interesuar që dëshiron të mësonte më shumë rreth Skemës së Granteve të Vogla, dhe procesin e aplikimit para zgjedhjes së nën-granteve. Thirrja e hapur për ciklin e dytë të Skemës së Granteve të Vogla u publikua gjatë dhjetorit 2020 dhe procesi i përzgjedhjes është duke vazhduar.

Programi i Shkëmbimit të Rinisë:

YIHR KS mbajti 3 programe të shkëmbimit të të rinjve gjatë vitit 2020. I pari u mbajt në internet për shkak të situatës së COVID dhe dy të tjerët fizikisht.

Gjatë Programit të parë të Shkëmbimit Rinor morën pjesë 30 të rinj, gjatë të dytës 22 dhe i treti 31 pjesëmarrës të komunitetit shqiptar dhe serb të cilët u zgjodhën për të marrë pjesë në këtë program. Të rinjtë ishin u pajisën me njohuri në lidhje me çështjet e ballafaqimit me të kaluarën dhe pajtimin. Të rinjtë gjithashtu patën mundësinë të vizitojnë memoriale të ndryshme nga lufta e fundit në Kosovë dhe të diskutojnë kujtesën kolektive. Për më tepër, ata patën rastin të punojnë në 4 grupe tematike dhe për këtë arsye të merren me shfaqje teatrore, fotografi, prodhim video dhe tregime. Secili grup kishte një këshilltar profesional për të udhëhequr dhe ndihmuar grupet në projektet e tyre. Detyra e tyre ishte të përdornin këto forma arti si një medium për dialog dhe bashkëpunim me njëri-tjetrin, si dhe një mënyrë për të kundërshtuar bashkërisht rrëfimet nacionaliste që ekzistojnë në shoqëritë tona dhe në të njëjtën kohë të promovojnë pajtimin. Pas përfundimit të shkëmbimit, pjesëmarrësit do të kenë mundësinë të ekspozojnë punën e tyre për publikun e gjerë gjatë vitit 2021.

Muzeu i Fëmijërisë së Kosovës:

YIHR KS planifikon të themelojë Muzeun e Fëmijërisë së Kosovës në 2021. Qëllimi kryesor i kësaj iniciative është të rrisë kujtesën kolektive për luftën e fundit në Kosovë si një mënyrë për të trajtuar të kaluarën, si dhe zhvillimin e një qasje kritike ndaj narrativit nacionalist përmes kërkimit dhe dokumentimit të përvojave dhe historive të kohës së luftës.

Punimet për realizimin e këtij muzeu tashmë kanë filluar në vitin 2020, përmes postimit të thirrjes së hapur për intervista, kemi marrë kontakte të shumta për ata që janë të interesuar të ndajnë historitë e tyre, sendet personale ose prova të tjera audio-vizuale në lidhje me luftën e fundit në Kosovë, të cilat potencialisht mund të shfaqen në Muzeun e Fëmijërisë së Kosovës.

Projekti

KAMPANJA VETËDIJËSUESE PËR PARIMET PËR BALLAFAQIMIN ME TË KALUARËN

Ky projekt zbatohet nga një koalicion joformal i organizatave joqeveritare që merren me çështje të Ballafaqimit me të Kaluarën dhe Drejtësinë Tranzicionale në Kosovë siç janë Qendra për të Drejtën Humanitare - Kosovë (HLCK), Qendra e Rehabilitimit e Kosovës për Viktimat e Torturës (KRCT), Integra, Qendra Alternative për Zgjidhjen e Mosmarrëveshjeve (ADRC), Nisma e Re Sociale (NSI) dhe Nisma Rinore për të Drejtat e Njeriut - Kosovë (YIHR KS). **Qëllimi kryesor i këtij projekti është të promovojë një qasje të vëmendshme dhe kritike ndaj së kaluarës që ndihmon në arritjen e shërimit, paqes dhe pajtimit në mënyrë që të mbrojë dinjitetin e të gjitha viktimave dhe të mbijetuarve si dhe të parandalojë diskursin dhe veprimet e dëmshme në lidhje me trashëgiminë e luftës në Kosovë.** Ky program i përbashkët është një produkt i punës së vazhdueshme midis organizatave të lartpërmendura në përpilimin e Marrëveshjes me Parimet për Ballafaqimin me të Kaluarën.

Parimet mbi Ballafaqimin me të Kaluarën është një iniciativë qytetare e promovuar nga një grup praktikuesish dhe organizatash të shoqërisë civile në fushën e Ballafaqimit me të Kaluarën. Grupi filloi një iniciativë të përbashkët për të hartuar dhe miratuar një sërë parimesh që do të informojnë dhe drejtojnë aktorët politikë dhe publikë se si të merren me viktimat, të mbijetuarit, të kaluarat e dhimbshme dhe tregimet historike. Grupi gjithashtu këshillohet vazhdimisht me aktorë të ndryshëm të interesuar si shoqatat e viktimave, familjet e viktimave dhe OSHC-të e tjera për të siguruar që parimet janë gjithëpërfshirëse dhe të vlefshme. Nisma synon të shërbejë si një dokument referimi ndaj të cilit kushdo që shkel parimet e saj duhet të mbahet përgjegjës moralisht, si dhe një referencë për një përgjigje të përbashkët të shoqërisë civile sa herë që ka keqbërje nga aktorët publikë dhe politikë. Ballafaqimi me Parimet e Kaluara do të publikohet në Janar 2021. Projekti mbështetet nga FDFA dhe UNDP Kosovë.

PROGRAMI PËR FUQIZIMIN E RINISË

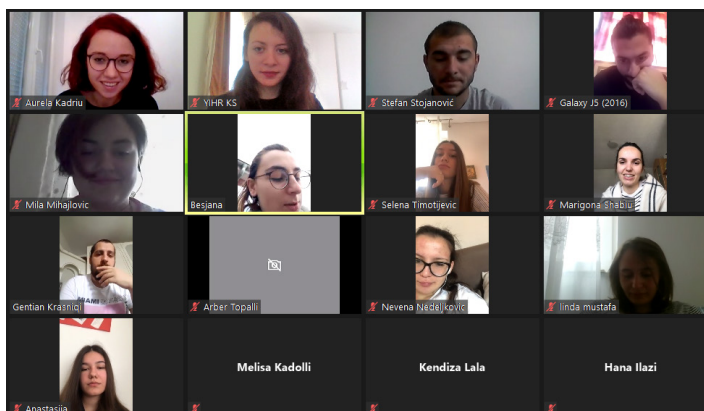
Projekti

NXITJA E QASJEVE TË REJA PËR PAJTIMIN E RINISË

YIHR KS me projektin Nxitja e Qasjeve të Reja për Pajtimin e Rinisë promovon pajtimin dhe ndërton besimin tek të rinjtë e vendit. YIHR KS organizoni punëtori interaktive për tregimin e storieve që ftoi një grup divers të të rinjve për të identifikuar dhe dokumentuar përvojat e luftës, të cilat tani përfshihen në platformën Muzeu Virtual i Refugjatëve. YIHR KS plotësoi programin me promovime publike të Muzeut Virtual të Refugjatëve dhe ngjarje përkujtimore për të inkurajuar qasje të reja për ndërtimin e besimit dhe sfidimin e stereotipave nacionaliste në lidhje me të kaluarën e afërt të Kosovës. Ky projekt mbështetet nga National Endowment for Democracy (NED).

Punëtorja “Storytelling”:

YIHR KS mbajti tre punëtori për tregime me gjithsej **34 pjesëmarrës**. Dy trajnerë angazhuan pjesëmarrësit në identifikimin, dokumentimin dhe prezantimin e historive personale, familjare dhe të komunitetit të përvojave të refugjatëve gjatë luftës. Për të përfunduar seminarin, trajnerët angazhuan pjesëmarrësit në përdorimin e mjeteve dixhitale për të prezantuar historitë e tyre në internet. Çdo rrëfim dixhital përmbante fotografi, transkriptime intervistash dhe audio-regjistrime. Intervistat u ngarkuan në platformën YIHR KS Muzeu Virtual i Refugjatëve.

Fushata Online e Muzeut Virtual të Refugjatëve:

YIHR KS krijoi videon promovuese për muzeun ku rrëfohen disa histori të njerëzve që kanë dhënë intervistat e tyre. Ne synonim ta bënim videon përfshirëse dhe përfaqësuese. Kjo është arsyeja pse fokusi i veçantë u drejtua drejt ekuilibrit gjinor të njerëzve që shfaqen në video dhe ndajnë historitë e tyre. Për më tepër, ne kemi përfshirë në video edhe një person që i përket komunitetit transgjinor. Video gjithashtu është promovuar në gjashtë (6) televizione lokale dhe kombëtare. Për më tepër, për të siguruar arritjen, dy artikuj u shkruan dhe botuan nga portale të njohura në lidhje me përmbajtjen e Muzeut Virtual të Refugjatëve. Artikujt përshkruajnë muzeun dhe atë çka muzeu përfaqëson, dhe ato gjithashtu përmbajnë videon promovuese të Muzeut. Së bashku me videon, ne kemi filluar fushatën në internet ku janë promovuar 5 pasazhe të marra nga 5 intervista. Këto pasazhe shërbejnë si hyrje për Muzeun Virtual të Refugjatëve.

Projekti

BAZA E PËRBASHKËT, E ARDHMJA E PËRBASHKËT

Baza e Përbashkët, E Ardhmja e Përbashkët është një partneritet midis Qendrës së Tregimeve (Holandë), Universitetit të Shkencave të Zbatuara të OsloMet (Norvegji), CSI (Qipro), Asociatia Psiterra (Rumani) dhe Nismës së të Rinjve për të Drejtat e Njeriut - Kosovë (YIHR KS), dhe është bërë e mundur me mbështetjen e BE-së, në kuadrin e Programit Erasmus+. Objektivi i këtij partneriteti strategjik është të zhvillojë kundër-strategji, të eksplorojë strategji që i bëjnë njerëzit të vetëdijshëm se si mund të manipulohen narrativat dhe si të përdorin narrativat e tyre dhe autentike për të kundërshtuar këto parime të manipulimit dhe komunikimit armiqësor. Një përmbledhje u krijua bazuar në hulumtimin e qasjeve dhe metodave ekzistuese dhe aktuale, të lidhura me konfliktet, zgjidhjen e konflikteve, mënyrën se si ato janë aplikuar ose zbatohen në kontekste të ndryshme dhe efektet e tyre.

Projekti

ARTISTËT E RINJË PËR NDRYSHIM

Artistët e Rinjë për Ndryshim është një projekt i përqendruar në fuqizimin e kineastëve, tregimtarëve, artistëve dhe aktivistëve të rinj në prodhimin e filmave dhe shfaqjeve mbi të drejtat e njeriut / të drejtat LGBTQ dhe çështjet e barazisë gjinore. Projekti synon të promovojë përdorimin e arteve në adresimin e çështjeve të të drejtave të njeriut. Ne synojmë të trajnojmë artistë dhe aktivistë të rinj në krijimin e filmave, tregimin dhe aftësitë e aktivizmit dhe t'u mundësojmë atyre që të punojnë në projektet e tyre artistike. Ky projekt bashkon 17 organizata nga Kosova, Serbia, Maqedonia, Shqipëria dhe Holanda në fushën e LGBTQ / të drejtat e njeriut, avokim, punë për të rinj dhe Arte dhe Kulturë, duke përfshirë festivalet ekzistuese të filmit (The International Human Rights Film Festival Albania, Festivali i Filmit PriFest në Kosovë dhe Festivalin e Filmit në Shkup).

Punëtorja “Storytelling”:

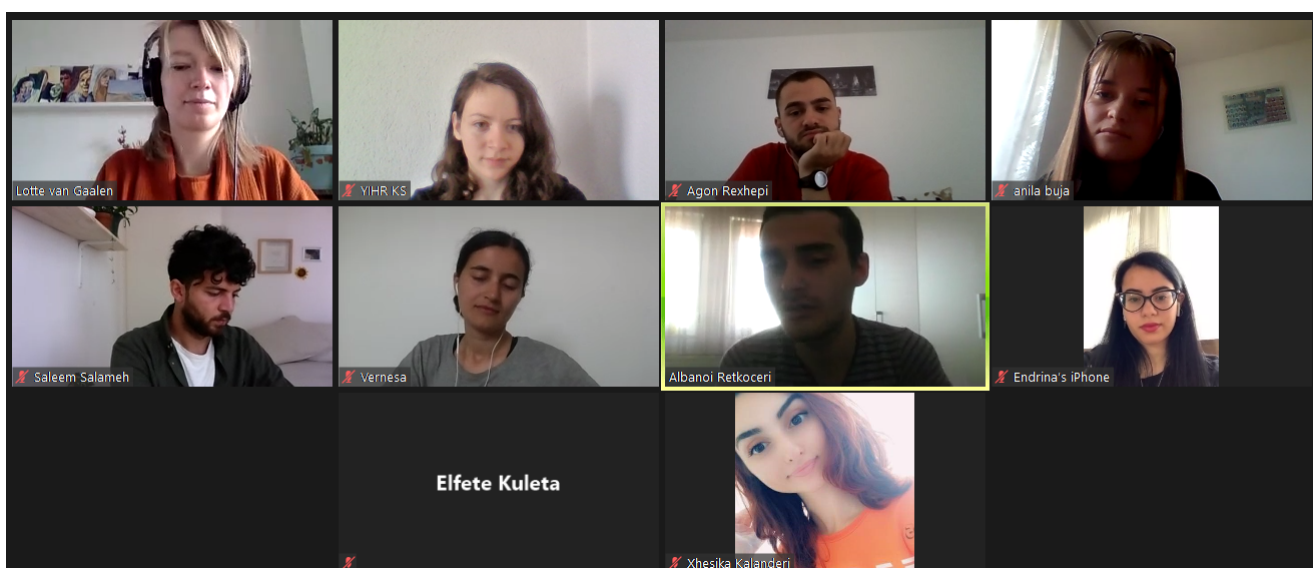
Ky seminar u ofrua në internet nga trajnerë ndërkombëtarë nga Qendra e Tregimeve (Hollandë) dhe trajnoi të rinjtë që të bëhen tregimtarë. Gjatë trajnimit, 9 pjesëmarrës morën njohuri se si mund ta përdorin tregimin si një mjet për të avancuar ndërgjegjësimin për të drejtat e njeriut / të drejtat LGBTQ dhe çështjet e barazisë gjinore. Pjesëmarrësit treguan interes të madh për diskutimet gjatë gjithë trajnimit dhe mësuan rreth praktikave më të mira të Storytelling.

Punëtori për Radio dhe Podcast:

Punëtorja u zhvillua në internet nga dy trajnerë ndërkombëtarë shumë të shquar në këtë fushë. Gjatë gjithë trajnimit, pjesëmarrësit fituan njohuri dhe praktikë të dorës së parë në radio-podcasting. 8 të rinj morën pjesë në seminar gjatë qershorit dhe prodhuan disa histori në radio / podcast bazuar në historitë e tyre personale. Në përgjithësi, pjesëmarrësit ishin shumë të kënaqur me trajnimin, pasi ishte ndryshe nga trajnimet tjera që ata kanë pasur mundësinë të marrin pjesë, veçanërisht ato që ata përjetojnë në edukimin formal.

Trajnim për artvizëm:

Gjatë këtij trajnimi, 4 pjesëmarrës patën mundësinë të mësojnë më shumë rreth rëndësisë së ndërthurjes së artit dhe aktivizmit dhe fuqinë që arti ka në avokimin për të drejtat e njeriut. Secili pjesëmarrës prodhoi një vepër arti që mbrojnë të drejtat e njeriut, të drejtat LGBTI dhe të drejtat e grave, të planifikuara të ekspozohen së bashku me të gjitha veprat artistike që u krijuan gjatë projektit.

Ky projekt synon të rrisë cilësinë e arsimit duke rritur bashkëpunimin midis të gjithë aktorëve të arsimit përmes përdorimit të përditshëm të mjeteve jo të dhunshme. Aktivitetet brenda këtij projekti u kryen në bashkëpunim me 20 shkolla fillore kampione në Kosovë, të zgjedhura nga GIZ CDDBE.

Trajnim dy-ditor i psikologëve të shkollave fillore:

Pjesë e këtij projekti ishte trajnimi i storytelling për psikologët dhe pedagogët e këtyre shkollave. Përmes këtij trajnimi, ne ndamë metodën e tregimit si një metodë e dobishme për të punuar me adoleshentë. 15 psikologë dhe pedagogë u trajnuan me qëllim që të bëhen aktorë që bëjnë ndryshime brenda komuniteteve të tyre shkollore dhe të mbështesin studentët në punën e tyre të përditshme.

Ligjerata me studentë mbi edukimin për të drejtat e njeriut:

Këto ligjerata njëditore informuan 89 nxënës mbi aspektet e të drejtave të njeriut, të rëndësishme dhe të përshtatshme për grupmoshën e nivelit të shkollës fillore. YIHR KS ka përvojë të gjerë me avokimin dhe monitorimin e të drejtave të njeriut dhe bashkëpunimin me institucionet gjyqësore në Kosovë dhe beson se nxënësit duhet të marrin informacione për të drejtat dhe përgjegjësitë e tyre që në moshë të vogël. Duke marrë parasysh këtë, gjatë këtyre leksioneve ne gjithashtu i informuam ata mbi aktivitetet e projektit, metodologjinë e përdorur gjatë gjithë projektit dhe fokusin e punës së YIHR KS në përgjithësi.

Kampet e Tregimeve (Storytelling):

Kampet mbledhën përfaqësues të nxënësve të të gjitha shkollave kampione. Në këto kampe, studentët kaluan një program të detajuar mbi bullizmin dhe çështje të tjera shoqërore, zgjidhjen e problemeve dhe mendimin kritik duke përdorur metodën e tregimit. YIHR KS mbajti pesë nga këto kampe tre-ditore gjatë periudhës shtator-nëntor 2020. Një total prej 89 nxënësish që përfaqësonin Shkollat Kampione morën pjesë në këto kampe.

AKSIONET RRUGORE

DITA E KUSHTETUTËS (PRILL)

Për të shënuar Ditën e Kushtetutës në 9 Prill, 2020, aksione rrugore u organizuan në Prishtinë, Pejë, Gjakovë dhe Ferizaj. Me aktivitete të tilla si "ku të ankohe mi nëse shkelin të drejtat tona", "merrni një shënim të vogël dhe na tregoni për këtë", si dhe ekspozita të shkeljeve të kushtetutës nga institucionet publike dhe personalitetet publike, ne synuam të rrisim mendimin kritik midis të rinjve dhe t'i informojë ata për të drejtat e tyre kushtetuese.

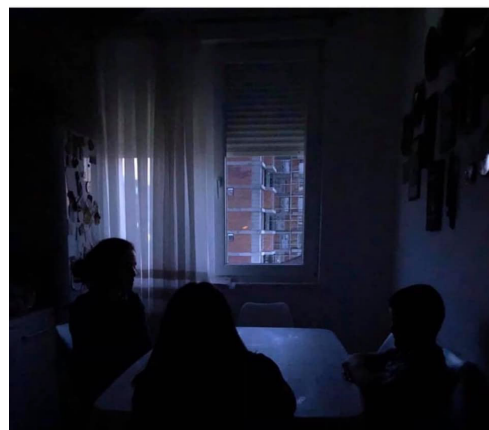
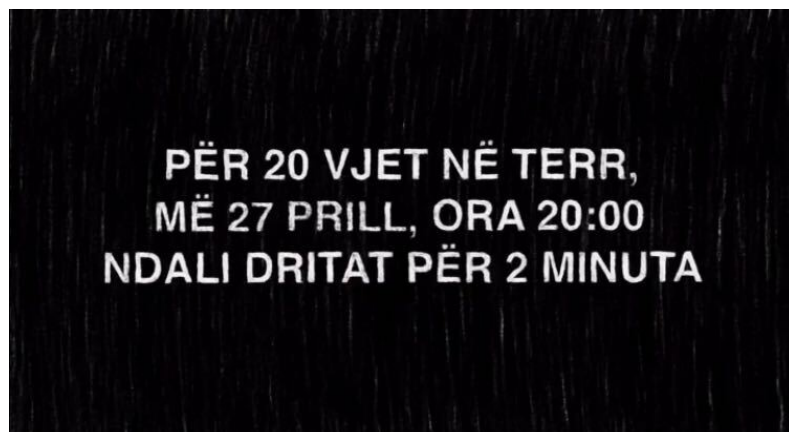
Projekti më tej drejtoi një fushatë në internet ku katër artikuj të shkurtër të përpiluar nga projekti janë botuar në mediat tona sociale dhe në platformën e Drejta Jem. Për më tepër, një infografik është dizanuar gjithashtu për të shpjeguar mënyrat përmes të cilave qytetarët mund të ankohen për shkeljet e të drejtave të tyre në instanca të ndryshme brenda gjykatave.

Për të ndezur një debat mbi të drejtat e njeriut dhe mbrojtjen e tyre nën institucionet shtetërore midis qytetarëve, ne organizuam një bisedë të drejtpërdrejtë me ish-Ombudspersonin Hilmi Jashari dhe avokaten e të drejtave të njeriut Rina Kika. Në këtë bisedë të drejtpërdrejtë, diskutimi përfshiu tema të të drejtave të njeriut, zbatimin e tyre në praktikë dhe gjendjen e vështirë të grupeve të marginalizuara në Kosovë siç janë komuniteti LGBTI+, gratë dhe personat me aftësi të kufizuara në lidhje me të drejtat e njeriut.

NË TERRIN E TË PAGJETURVE - NDALI DRITAT PËR 2 MINUTA (PRILL)

Në një aktivitet kombëtar në internet më 27 Prill, 2020, YIHR KS shënoi Ditën Kombëtare të Personave të Zhdukur në bashkëpunim me Personat e Zhdukur të Kosovës, Integra, Qendra për të Drejtën Humanitare në Kosovë dhe forumi ZFD - Programi i Kosovës. Me temën "Në terrin e të pagjeturve - ndali dritat për 2 minuta" ngjarja synoi të theksojë injorancën institucionale ndaj familjeve të personave të pagjetur dhe çështjen e personave të zhdukur në përgjithësi, për të intensifikuar temën në ligjërimin publik, dhe të bëjë ndjeshmëri me familjet e njerëzve të pagjetur. Ngjarja pati një mbulim të jashtëzakonshëm mediatik dhe reagime pozitive nga publiku dhe institucionet. Komuna e Prishtinës, Biblioteka Kombëtare dhe Muzeu Kombëtar janë bashkuar në aksion duke fikur dritat e tyre. Ngjarja kishte një shtrirje të madhe prej 152,600 personash në Facebook, ndërsa rreth 4,000 mijë njerëz iu përgjigjën ngjarjes në Facebook.

FOTOT NGA NË TERRIN E TË PAGJETURVE -
NDALI DRITAT PËR 2 MINUTA (PRILL)

25 VJETORI I GJENOCIDIT TË SREBRENICËS (KORRIK)

Së bashku me Qendrën për të Drejtën Humanitare, dhe Qendrën e Informacionit Kulturor Boshnjak, dhe në koordinim me SENSE - Qendra për Drejtësi Tranzicionale, ne përkujtuam 8,372 viktimat të gjenocidit të Srebrenicës dhe shprehëm solidaritet me viktimat dhe tërë shoqërinë e Bosnjës dhe Hercegovinës. Shumë qytetarë u bashkuan me ekspozitën multimediale "Gjenocidi në tetë akte" dhe ndezjen e qirinjve.

DITA NDËRKOMBËTARE E VIKTIMAVE TË ZHDUKURA ME DHUNË (GUSHT)

Më 30 gusht, 2020 YIHR KS organizoi një aksion rrugor në Sheshin "Skenderbeu" në Prishtinë për të shënuar Ditën Ndërkombëtare të Zhdukjeve me Forcë. Gjatë aksionit në rrugë, një tunel me emrin Shtegu i Pritjes u instalua në Sheshin "Skenderbeu". Instalimi përbëhej nga dy mure me numra të shtypur prej 21 vitesh të ndarë në 242 muaj. Muajt dhe vitet u krijuan për t'u shtypur në rend kronologjik duke filluar nga muaji që lufta e fundit në Kosovë përfundoi zyrtarisht, qershor 1999, deri në muajin kur aksioni rrugor u zhvillua, gusht 2020. Çdo muaj dhe vit i shtypur në mure përfaqësonte kalimin e kohës nga lufta e fundit në Kosovë, dhe në të njëjtën kohë synonte të vizualizonte gjatësinë e kohës që familjet e personave të zhdukur u duhej të presin në zemërim pa ditur vendndodhjen e anëtarëve të familjes së tyre. Gjithashtu, këpucë të vjetra dhe të përdorura u vendosën përgjatë tunelit në mënyrë që të ndjellin ndjenjat e ndjeshmërisë dhe njerëzimit e përbashkët për njerëzit që kaluan tunelin, ndërsa le të shohim gjithashtu të gjitha vitet dhe muajt që kanë kaluar nga zhdukja me forcë e 1,644 personave që janë ende të zhdukur.

DITA NDËRKOMBËTARE E PAQES - SY-MSHELË NË “PAQE” (SHTATOR)

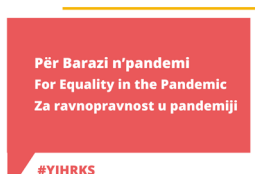
Së bashku me aktivistët, ne shënuam 'Ditën Ndërkombëtare të Paqes' përmes një aksioni në rrugë 'Sy-mshelë në "Paqe"' për të kujtuar shoqërinë e Kosovës dhe qeverinë se paqja e qëndrueshme nuk do të arrihet nëse vazhdojmë të mbyllim një sy qështjeve lidhur me të kaluarën tonë. Secili pjesëmarrës i aksionit në rrugë mbante një banderolë me shkrime në lidhje me faktet e kaluara të injoruara. Prandaj, përmes veprimeve simbolike, YIHR KS është e vendosur ta mbajë temën aktuale derisa të trajtohet me seriozitetin e duhur.

JAVA E TË DREJTAVE TË NJERIUT 2020 (DHJETOR)

Për të shënuar Javën e të Drejtave të Njeriut, u zhvilluan dy panele diskutimesh në Bibliotekën Kombëtare të Kosovës. Për shkak të kufizimeve të COVID-19, panelistët zhvilluan diskutimet fizikisht ndërsa publiku mori pjesë në internet. Paneli i parë me temë "Pandemia e të Drejtave të Njeriut" u mbajt në 7 Dhjetor dhe përbëhej nga pesë aktivistë të shquar të të drejtave të njeriut që folën për implikimet e të drejtave të njeriut për grupet e marginalizuara si rezultat i pandemisë COVID-19 me një theks të të drejtat ekonomike dhe sociale. Paneli i dytë u mbajt në 8 Dhjetor me temën "Solidariteti dhe Aktivizmi gjatë Pandemisë" i përbërë nga katër aktivistë dhe i organizuar në frymën e solidaritetit për njerëzit gjatë pandemisë.

Për më tepër, YIHR KS udhëhoqi një fushatë në internet dhe ndau mesazhe kryesore në mediat sociale në tre gjuhë: anglisht, shqip dhe serbisht me një fokus në të drejtat ekonomike dhe sociale gjatë pandemisë.

DITA NDËRKOMBËTARE KUNDËR KORRUPSIONIT (DHJETOR):

Për të përmbushur qëllimin e forcimit të kapaciteteve të organizatave bazë në përpjekjet e tyre për të promovuar dhe kërkuar sundimin e ligjit dhe demokracinë në nivelin lokal, ka pasur 6 aksione rrugore në 6 rajonet më të mëdha të organizuara nga YIHR KS dhe OJQ partnere të projektit në Ditën Ndërkombëtare Kundër korrupsionit.

Në Prishtinë, më 9 dhjetor 2020 YIHR KS shënoi Ditën Ndërkombëtare Antikorrupsion me veprimin simbolik 'Çka han shteti i korruptuar?'. Aksioni u organizua me shfaqjen e banderolave të ndërgjegjësimit anti-korrupsion.

Në Gjakovë, Rinia Aktive e Gjakovës së bashku me vullnetarët e saj organizuan një aksion rrugor duke shpërndarë fletëpalosje informacioni për qytetarët për t'i vetëdijësuar për pasojat e korrupsionit dhe për t'i inkurajuar ata të raportojnë këtë fenomen. Një mural do të ndërtohet gjithashtu për këtë fushatë.

Në Ferizaj, Nisma për Progres - INPO dhe të rinjtë e komunës së Ferizaj shpërndanë banderola që jepenin mesazhe për të luftuar korrupsionin dhe se të rinjtë nuk kanë të ardhme në një shtet të korruptuar, duke përcjellë kështu mesazhin se korrupsioni duhet të hiqet nga të gjithë sektorët qeveritarë dhe se është detyra e të gjithëve ta luftojnë atë.

Në Pejë, Syri i Vizionit mbajti një aksion rrugor me moton #nokorruption me qëllim për të rritur ndërgjegjësimin e qytetarëve nga Peja për pasojat e korrupsionit.

Në Prizren, EC Ma Ndryshe implementoi një performancë publike, përmes së cilës u dërguan mesazhe sensibilizuese kundër korrupsionit si një krim i rëndë. Disa karikatura u shfaqën me këtë temë, ndërsa qytetarët patën mundësinë të shkruanin mesazhet e tyre për institucione të ndryshme në kartolinat përkatëse.

Në Mitrovicë, Community Building Mitrovica organizoi një aksion në rrugë ku aktivistët vendosën afishe në sheshet e Mitrovicës në mënyrë që të rrisin vetëdijen e publikut se si korrupsioni ndikon në jetën e përditshme të qytetarëve dhe për t'i inkurajuar ata që ta luftojnë atë përmes qytetarisë aktive.

DITA NDËRKOMBËTARE E TË DREJTAVE TË NJERIUT (DHJETOR 10):

Më 10 Dhjetor, 2020 YIHR KS shënoi Ditën Ndërkombëtare të të Drejtave të Njeriut, duke organizuar një mënyrë alternative të veprimit në rrugë përmes një strukture metalike që tregoi mesazhe sensibilizimi për të drejtat e njeriut, solidaritetin, aktivizmin, shpresën dhe luftën tonë të përbashkët për një shoqëri të drejtë dhe të barabartë. Përveç kësaj, u treguan numrat e kontaktit të institucioneve përgjegjëse për adresimin e shkeljeve të ndryshme të të drejtave të njeriut. Për më tepër, YIHR KS në bashkëpunim me organizata të tjera në rajone të ndryshme të Kosovës mbajtën aksione të ngjashme në rrugë në Pejë, Gjakovë dhe Ferizaj.

Brenda javës së të Drejtave të Njeriut, më 10 Dhjetor 2020, u organizua një aksion rrugor në Prishtinë, Pejë, Gjakovë dhe Ferizaj me temë "Për Barazi në Pandemi" me qëllim të informimit dhe rritjes së vetëdijes së të rinjve dhe popullatës së gjerë mbi të drejtat e njeriut, sundimin e ligjit, qasjen në drejtësi dhe angazhimin e tyre në këto tema. Në 10 Dhjetor, 2020, projekti organizoi një aksion rrugor brenda Javës së të Drejtave të Njeriut në Prishtinë, Pejë, Gjakovë dhe Ferizaj nën temën 'Për Barazi në Pandemi' për të informuar dhe rritur ndërgjegjësimin e të rinjve dhe popullatës së përgjithshme për të drejtat e njeriut, sundimin e ligjit, qasja në drejtësi dhe angazhimi i të rinjve nga komunitetet lokale.

PROTESTAT

PROTESTA KUNDËR DHUNËS

YIHR KS mbajti një protestë para zyrës së avokatit Tomë Gashi për të kundërshtuar sjelljen abuzive të avokatit Tomë Gashi ndaj një personi në sheshin "Nënë Tereza" në Prishtinë. Ne gjithashtu kundërshtuam deklaratën që avokati Tomë Gashi dha në rrjetin social Facebook, duke thënë: "Protesta e organizuar sot nga YIHR KS duhet të shërbejë për të sensibilizuar publikun dhe institucionet përkatëse, për trafikimin e fëmijëve dhe pazaret e "shefave" me lypës në Prishtinë". Deklarata devijoi nga qëllimi i protestës, e cila dënon ashpër veprimin e kryer nga vetë avokati. Sjellja abuzive e avokatit Tomë Gashi cënoi të drejtën themelore të dinjitetit. Si të tillë, ne kemi kërkuar që akte të tilla të dënohen nga autoritetet kompetente. Ekipi i YIHR KS menjëherë raportoi rastin në Zyrën Disiplinore të Odës së Avokatëve të Kosovës dhe ne jemi duke pritur vendimin e tyre për këtë çështje.

KUNDËR DRAFT LIGJIT PËR VLERAT E LUFTËS SË UÇK-së

Më 8 tetor, ne mbajtëm një protestë paqësore para Kuvendit kundër projektligjit për vlerat e luftës së UÇK-së. Ne kërkuam nga deputetët e Partisë Demokratike të Kosovës (PDK) posaçërisht, propozuesi i projektligjit, Z. Gazmend Bytyqi, për të tërhequr projektligjin për mbrojtjen e vlerave të luftës së UÇK-së. Projektligji nuk ishte në përputhje me të drejtat dhe liritë e përcaktuara në Kushtetutën e Republikës së Kosovës. Ky projektligj shkel lirinë e shprehjes dhe minon përpjekjet për të arritur drejtësi për të gjitha viktimat dhe të mbijetuarit e të gjitha grupeve etnike. YIHR KS vazhdimisht e ka kundërshtuar këtë iniciativë gjatë vitit 2020 dhe do të vazhdojë ta bëjë këtë derisa të tërhiqet nga agjenda legislative.

KUNDËR DEKLARATAVE HOMOFOBIKE

Së bashku me organizatat e shoqërisë civile, Qendra për Liri dhe Barazi (CEL), Qendra për Zhvillimin e Grupeve Sociale (CSGD) dhe Qendra e Kosovës për Studime Gjinore (KCGS) ne mbajtëm një aksion simbolik proteste më 19 tetor para zyrës së partisë politike Lëvizja Vetëvendosje. Aksioni u mbajt me qëllim që të kërkonte llogari nga strukturat e Vetëvendosjes në lidhje me deklaratat homofobike që përfaqësuesit e saj bënë në rrjetin social Facebook, duke iu referuar posaçërisht deklaratës së z. Eman Rrahmani. Si aktivistë, pamë një përgjegjësi për të reaguar duke ngritur zërin kundër deklaratave të tilla në mënyrë që ato të mos përsëriten më.

Më 22 tetor, organizatat e shoqërisë civile CEL, CSGD, YIHR KS, KCGS dhe Civil Rights Defenders (CRD) bënë një deklaratë për shtyp në lidhje me deklaratën e z. Mërgim Lushtaku në Kuvendin e Kosovës. Ne besojmë se deklarata të tilla janë plotësisht të papranueshme dhe një veprim i tillë vetëm rrit intolerancën, urrejtjen dhe mosbesimin tek njerëzit, sepse shkelja dhe intoleranca e një grupi të caktuar shoqëror nuk i shton asnjë vlerë shoqërisë sonë. Organizatat organizuan një aksion në selinë e PDK për të kërkuar përgjigje nga PDK nëse qëndrojnë pranë deklaratave të tilla. Pesë aktivistë morën pjesë duke mbajtur banderola me mesazhe të ndryshme si dhe flamuj LGBTI.

*Të gjitha masat e sigurisë kundër COVID-19 janë vëzhguar dhe ndërmarrë gjatë çdo aktiviteti të vitit 2020, duke përfshirë distancën dhe maskat duke respektuar plotësisht kufizimet e vendosura të Qeverisë.

AKTIVITETE SHITESË

FESTIVALI MIRËDITA, DOBAR DAN! (MAJ - QERSHOR)

Mirëdita, dobar dan! është një festival i organizuar çdo vit në Beograd i cili synon të prezantojë skenën kulturore aktive të Kosovës në Beograd, për të arritur një shkëmbim të ideve artistike dhe për të krijuar një traditë të bashkëpunimit përmes takimit të përfaqësuesve kulturorë të Kosovës dhe Serbisë. Festivali shoqërohet me shumë aktivitete të tilla si shfaqje, koncerte, filma dhe mbrëmje artistike. Ashtu si në vitet e mëparshme, një grup të rinjsh organizuan protesta përpara vendeve për të shprehur indinjatën e tyre për festivalin, veçanërisht bashkëpunimin midis serbëve dhe shqiptarëve dhe shkëmbimin kulturor, por situata ishte nën kontroll dhe nuk kishte asnjë incident.

JAVA E KRENARISË (TETOR)

Si pjesë e Grupit Punues të Javës së Krenarisë, nën masa anti-kovide ne organizuam Paradën të Krenarisë 2020. Nën slloganin "Po, Du", Parada e Krenarisë u mbajt me makina në rrugët e Prishtinës, si një manifestim i pranisë së personave LGBTI në Kosovë, si dhe një formë e adresimit të sfidave, kërkesave dhe nevojave të këtyre njerëzve. Me mbështetjen e INL, YIHR KS implementoi krijimin e një video të shkurtër për nder të Javës së Krenarisë. Videoja synonte të informonte publikun se e drejta për martesë garantohet nga Kushtetuta. Gjithashtu, sensibilizoi publikun në temën e grave të reja që u detyruan të martohen me gjini të kundërt nga familjet e tyre, duke treguar kështu se si personat LGBTI ende merren me mungesën e pranimin dhe mirëkuptimit nga familja e tyre dhe shoqëria në tërësi.

STAFI YNË

STAFI YNË

Marigona Shabiu
Drejtoresh e Ekzekutive

Bjeshka Guri
Koordinator e Programit

Rina Kadiri
Menaxhere Operacionale dhe e Programeve

Enis Selimi
Menaxher i Financave dhe Administrates

Trina Binaku
Menaxhere e Programit dhe Zhvillimit

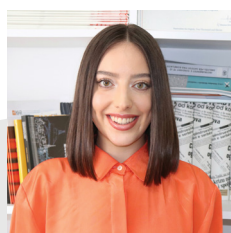
Hana Rizvanolli
Asistente e Monitorimit dhe Administrates

Vilson Haxholli
Koordinator i Projektit

Kushtrim Morina
Asistent i Projektit

Fiona Haxhiislami
Asistente e Programit dhe Komunikimeve

Blerta Mexhuani
Asistente e Programit

Agnesa Jashari
Asistente e Programit

Rita Tërstena
Junior Dizajner Grafike

Albulena Uka
Asistente e Programit

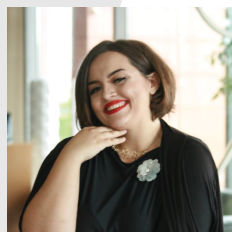
Petar Ivic
Asistent i Programit

Erona Hajdari
Asistente e Programit

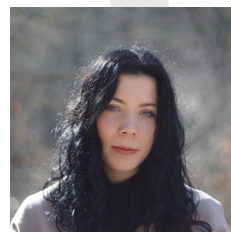
Besmira Selimi
Koordinator e Projektit

Mila Mihajlovic
Intern

Loreta Cakolli
Intern

Sladjana Stojanovic
Intern

Sibora Gjocaj
Intern

Viona Bunjaku
Intern

COPYRIGHT © 2020. YOUTH INITIATIVE FOR HUMAN RIGHTS (YIHR)
Address: Rr. Ardian Krasniqi, 2nd floor, No.5, 10000 Prishtina, Kosovë
Telephone: +383 38 748 018
Email: ksoffice@yihhr.org